

Spis treści

Przedmowa	9
Wprowadzenie	15
1. Definicja zjawiska toksycznych instrumentów pochodnych	17
1.1. Czy toksyczne pochodne naprawdę są niebezpieczne?	19
1.2. Dlaczego toksyczne instrumenty pojawiły się w Polsce i dotyczą eksporterów?	20
Gra „pod grube ogony” – czyli rzadko spotykane czarne łabędzie	21
Czynniki wspierające wprowadzenie toksycznych pochodnych	23
2. Skala zjawiska	25
3. Opis polskiego rynku zabezpieczeń przed ryzykiem walutowym	29
4. Charakterystyka walutowych instrumentów pochodnych	33
4.1. <i>Forward</i>	33
4.2. Opcje walutowe	35
Zasada parytetu opcji kupna i sprzedaży	36
Wycena opcji walutowych	36
Opcja <i>call</i>	39
Opcja <i>put</i>	40
Strategie opcyjne	45
Dodatkowe kryteria, które modyfikują opcje	47
Zabezpieczenie portfela opcji przez banki	51
4.3. Swapy	54

4.4. Popyt na instrumenty pochodne w Polsce	57
Dane statystyczne dotyczące oferowania produktów pochodnych w Polsce . .	59
5. Opis Toksycznych Instrumentów Pochodnych	63
5.1. Toksyczne instrumenty w Polsce	63
5.2. Cechy charakterystyczne toksycznych instrumentów	64
Geneza zawarcia transakcji	64
Brak przedstawienia funkcji wypłaty	65
Opis opcyjnych instrumentów toksycznych w wersji standardowej	67
Jak wdrożono toksyczne pochodne do oferty banków?	70
Modyfikacje toksycznych opcji	72
Mechanizm równoważenia premii w tzw. strukturach zerokosztowych	76
Swapy obniżające obciążenia odsetkowe	79
Prognozowanie kursów walutowych	80
5.3. Ofiary czy spekulanci?	88
5.4. Statystyki związane z problemem TIP	91
Przedsiębiorstwa	91
Banki uczestniczące w oferowaniu toksycznych pochodnych	93
Podsumowanie skali zjawiska toksycznych pochodnych	99
6. Opisy przypadków	105
6.1. Przypadek 1: Elastyczny <i>forward</i> , nieelastyczny bank	105
6.2. Przypadek 2: Struktura, która nie chce się wyłączyć	113
6.3. Przypadek 3: Opcja, która okazała się być <i>forwardem</i>	128
6.4. Przypadek 4: Nieważne co eksporter komunikował bankowi – zamiast kupna <i>put</i> , bank doprowadził do wystawienia przez klienta opcji <i>call</i>	138
6.5. Przypadek 5: Struktury asymetryczne, dodatkowo z niedopasowaniem dat wygaśnięcia oraz barierami <i>down&out</i>	144
6.6. Przypadek 6: Ostrożne oferowanie toksycznej struktury nie przynosiło rezultatu. . .	149
6.7. Przypadek 7: Przykład „skutecznego”, bo niepełnego przedstawiania toksycznej struktury	152
6.8. Przykład 8: Jak traktowano klientów? – wnioski z lektury prezentacji.	154
6.9. Przypadek 9: CIRS jenowy	157
7. Ryzyko dla banków związane ze sprzedażą toksycznych pochodnych	167
Banki jako instytucje zaufania publicznego	167
Analiza celu oferowania toksycznych pochodnych przez banki	168
Ryzyko identyfikowane przez KNF	170

Klasyfikacja ryzyka wynikającego z oferowania toksycznych pochodnych . . .	171
7.1. Oferowanie toksycznych pochodnych a normy ostrożnościowe	
obowiązujące bank	172
Zabezpieczenie ryzyka banku	173
7.2. Implikacje toksycznych pochodnych dla polskiej bankowości	179
Odpowiedzialność członków rad nadzorczych banków	184
Gdzie był nadzór bankowy?	184
Czy mieliśmy do czynienia ze złą wiarą banków?	187
Śledztwa karne przeciwko pracownikom banków	189
8. Rozwiązanie problemu toksycznych pochodnych	193
8.1. Poziom mikro	194
8.2. Negocjacje z bankami	194
Restrukturyzacja ujemnej wartości opcji przez kredytowanie	194
Rolowanie opcji	197
8.3. Dochodzenie racji przed sądami	198
Uchybienia formalne zawartych transakcji	200
Błąd i podstęp	203
Dochowanie należytej staranności	206
Nadzwyczajna zmiana stosunków	206
Wyzysk	208
MIFID – działa czy nie działa?	214
Zasady współżycia społecznego	217
Zawezwanie do próby ugodowej	219
Sądy polubowne	220
Propozycje polubownych mediacji	220
8.4. Rozwiązanie problemu na poziomie makro	222
Wzmacnianie kursu złotego	223
Specustawa	224
Propozycje wsparcia przedsiębiorstw wysuwane ze strony banków	227
Fundusz toksycznych aktywów	228
Amerykański przepis na toksyczne aktywa	228
9. Erozja relacji bank – przedsiębiorstwo	231
Organizacja służb produktowych i sprzedażowych banku zaangażowanych w sprzedaż TIP	231

Budowanie pozytywnych relacji w zakresie pochodnych.	234
Chęć zysku silniejsza od relacji	236
10. Toksyczne pochodne na tle problemu drenażu kapitału.	239
10.1. Toksyczne instrumenty na międzynarodowych rynkach finansowych przyczyną kryzysu finansowego.	243
Kryzys finansowy <i>subprime</i> : źródła i skutki	243
Kryzys w krajach wschodzących	247
Bankructwa banków w Rosji	249
Zarządzanie ryzykiem w sektorze finansowym	251
Asymetria informacyjna.	253
Problem <i>moral hazard</i>	254
11. Analiza niezbędnych zasobów do zarządzania ryzykiem w przedsiębiorstwie . . .	255
11.1. Zasoby ludzkie.	255
Rada Zarządzania Ryzykiem	255
Zespół Zarządzania Ryzykiem	256
11.2. Procedury i wsparcie informacyjno-techniczne	257
11.3. Problem niezbędnych minimów zasobów	259
11.4. Powierzenie zarządzania ryzykiem na zewnątrz	259
Podsumowanie.	261
Bibliografia	263